

gemeente **Dinkelland**

Dinkelland op koers?

DE TUSSENBALANS VAN HET
COALITIEAKKOORD 2018-2022

Dinkelland op Koers? De tussenbalans van het coalitieakkoord 2018-2022

Aanleiding

In het coalitieakkoord hebben de coalitiepartners CDA en VVD hun ambities voor de periode 2018-2022 geformuleerd. Inmiddels is de helft van de looptijd van het Coalitieakkoord “Dinkelland Duurzaam Doorontwikkelen” verstreken. Een mooi moment om de tussenbalans op te maken. In deze tussenbalans is getoetst of de inspanningen zoals opgenomen in de agenda’s en vertaald in het Koersdocument nog de juiste interventies zijn om het hogere doel te bereiken. Zijn er externe ontwikkelingen die dit beïnvloeden en is de gemeente op de goede weg, of moet er worden bijgestuurd? Deze tussenbalans is daarmee een instrument dat inzicht verschaft in de vraag of we nog ‘op koers’ liggen, of de keuzes van destijds ook nu nog steeds het meest voor de hand liggen.

Uitdagingen

Dit onderzoek heeft 2 doelen: Enerzijds wordt er onderzocht of de doelen zoals deze geformuleerd zijn in het coalitieakkoord en uitgewerkt zijn in het Koersdocument nog actueel zijn. Anderzijds wordt gekeken naar de vraag of de inspanningen nog gericht zijn op de in het Koersdocument vertaalde doelen.

De werkwijze

Deze tussenbalans onderscheidt zich van de reguliere P&C- cyclus (die de hele gemeentebegroting afdekt) en gaat daarmee niet in op de aspecten die via de P&C- cyclus worden bewaakt. Dit houdt in dat deze tussenbalans niet in gaat op de voortgang van de verschillende projecten en inspanningen.

De tussenbalans is benaderd vanuit het model van een lerende organisatie. Dit stuk is een lerend document en geen “afrekendocument”. De focus ligt op leerpunten voor de kaderstelling van beleid en niet op de controle van

beleid (zoals in de P&C-documenten). Er is geanalyseerd of het koersdocument zich op de meest passende beleidsopgaven richt en of de beleidsinterventies naar verwachting zullen bijdragen aan de realisatie van de beleidsopgaven. Deze analyse zal vooral kwalitatief van aard zijn.

Er is nadrukkelijk gekozen voor een compacte opzet van deze tussenbalans. Dat betekent dat het onderzoek enerzijds is geschetst vanuit het perspectief van de gemeentelijke organisatie, en anderzijds dat de samenleving nadrukkelijk is uitgenodigd om mee te denken door middel van een digitale vragenlijst.

Om de onafhankelijkheid van het onderzoek te borgen is er voor gekozen om Newcom Research & Consultancy B.V. een onderzoek te laten uitvoeren in de samenleving. Daarnaast is Prof. dr. G.J. Hospers¹ bereid gevonden om als extern adviseur deze tussenbalans te begeleiden en de onafhankelijkheid en kwaliteit van het onderzoek te bewaken. In de epiloog van deze rapportage heeft Prof. dr. G.J. Hospers zijn beschouwing gegeven over het verloop en de resultaten van het onderzoek.

Het coalitieakkoord 2018-2022 is de basis voor het Koersdocument 2018-2022 dat op 10 juli 2018 door de gemeenteraad is vastgesteld. Het Koersdocument bepaalt op hoofdlijnen de richting voor de periode 2018-2022 zoals die in het Coalitieakkoord is aangegeven.

Voor de tussenbalans is gebruik gemaakt van het vastgestelde Koersdocument. Het Koersdocument is verder uitgewerkt in een Maatschappelijk Effecten Plan (MEP). In dit werkplan zijn het coalitieakkoord en het Koersdocument vertaald in ambities, participatieprocessen en projecten voor de periode 2018-2022. In dit onderzoek focussen we ons op de ambities uit het koersdocument.

¹ Prof. dr. Gert-Jan Hospers is bijzonder hoogleraar bij de afdeling Geografie, Planologie en Milieu van de Radboud Universiteit. Daarnaast is hij economisch geograaf aan de Universiteit Twente en directeur van Stichting Stad en Regio, een stichting die zich inzet voor stedelijke en regionale ontwikkeling op menselijke maat.

Dinkelland op Koers? De tussenbalans van het coalitieakkoord 2018-2022

De gemeenteraad heeft in het Koersdocument aangegeven op welke gebieden de gemeente inspanningen moet verrichten. Dit is vertaald in de begroting. Op basis van de VNG analyse van de Miljoenennota (Prinsjesdag 2019) is gekeken naar de gevolgen van de miljoenennota voor de gemeentebegroting van Dinkelland. Daarbij is per ministerie gekeken welke ambities er landelijk zijn en welke gevolgen dit heeft voor de gemeente Dinkelland. Daarbij is ook gekeken of daarop door de gemeente Dinkelland is geanticipeerd (door wijziging van het Koersdocument, het vaststellen van een uitvoeringsplan of het gewijzigd vaststellen van de begroting).

Tevens is er gebruik gemaakt van de diverse beleidsinformatie uit onze organisatie. Daarnaast zijn er diverse overleggen geweest o.a. Newcom en prof. dr. G.J. Hospers. Vervolgens is deze informatie nog aangevuld met vergelijkingscijfers van landelijke database van de VNG (“waarstaatjegemeente”).

Tot slot zijn ook de resultaten van de ambtelijke evaluatie van de ambities in de programma's betrokken bij de analyse.

Dinkelland
Duurzaam
Doorontwikkelen
COALITIEAKKOORD
2018-2022

gemeente **Dinkelland**

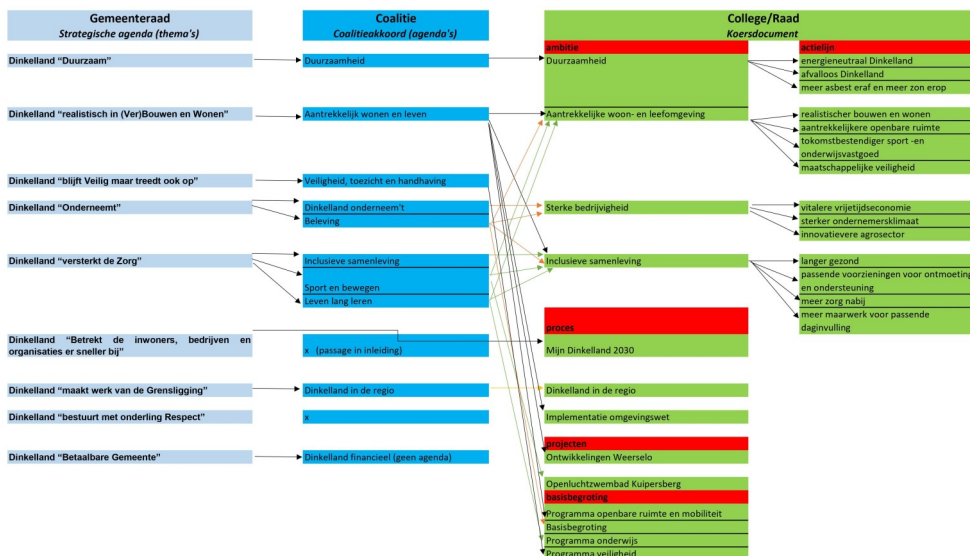
Het proces van strategische raadskeuzes naar inspanningen

Als eerste stap in het onderzoek is het proces geanalyseerd hoe vanuit de strategische raadskeuzes gekomen is tot de inspanningen zoals die zijn opgenomen in het koersdocument/maatschappelijk effectenplan. Daarvoor is teruggegaan naar de oorsprong van de doelen die het college wilde behalen.

Daarvoor zijn drie documenten geanalyseerd:

1. Overdrachtsdocument
2. Strategische raadsagenda
3. Coalitieakkoord

In onderstaande illustratie zijn de onderlinge relaties tussen de verschillende documenten schematisch weergegeven.

Ad 1. Overdrachtsdocument 2018

Het college heeft op 20 maart 2018 een overdrachtsdocument vastgesteld. Daarmee is voor alle betrokkenen een duidelijk en helder beeld geschetst van zowel de inhoudelijke als financiële stand van zaken aan het begin van de nieuwe raadsperiode 2018. Dit alles op basis van bestaand (en dus vastgesteld) beleid en de laatste en op dat moment meest recente informatie. Daarnaast zag het college ook een aantal ontwikkelingen en uitdagingen op de gemeente afkomen die (nog) niet waren voorzien van eerdere besluitvorming maar mogelijk wel gevolgen konden hebben.

Ad 2. Strategische agenda 2018-2022

De in de gemeenteraad van Dinkelland gekozen zes fracties hebben in april 2018, onder begeleiding van informateur Kerckhaert, de speerpunten en belangrijkste thema's vastgelegd voor de komende raadsperiode. Daarmee is een raads-breed gesteund (maar niet door de gemeenteraad vastgesteld) document tot stand gekomen met de naam 'Strategische Agenda 2018-2022'. Daarin zijn de thema's opgenomen die in de raadsperiode 2018-2022 hoge prioriteit dienden te krijgen in het politiek-bestuurlijke werk. Er zijn veel onderwerpen en thema's die door fracties als strategisch worden gezien. Onderstaande lijst betreft de onderwerpen die door alle fracties zijn genoemd. Over de precieze invulling en maatvoering van deze onderwerpen kunnen onderling wel verschillen bestaan.

- Thema 1 Dinkelland "Duurzaam"
- Thema 2 Dinkelland "Realistisch in (Ver)Bouwen en Wonen"
- Thema 3 Dinkelland "Blijft Veilig maar treedt ook op"
- Thema 4 Dinkelland "Onderneemt"
- Thema 5 Dinkelland "Versterkt de Zorg"
- Thema 6 Dinkelland "Betrekt de inwoners, bedrijven en organisaties er sneller bij"
- Thema 7 Dinkelland "maakt werk van de Grensligging"
- Thema 8 Dinkelland "bestuurt met onderling Respect"
- Thema 9 Dinkelland "Betaalbare Gemeente"

Het proces van strategische raadskeuzes naar inspanningen

Ad 3. Coalitieakkoord

Het coalitieakkoord “Dinkelland Duurzaam Doorontwikkelen” is op 15 mei 2018 gesloten door de fracties van het CDA en de VVD. In dit akkoord geven zij de ambities weer, waarbij de Strategische Agenda van de gemeenteraad het vertrekpunt was. De Strategische Agenda en de ambities van de coalitiepartijen zijn uitgewerkt in verschillende agenda’s.

Het Koersdocument: resultaat van het overdrachtsdocument, de strategische agenda en het coalitieakkoord

Met het Koersdocument 2018-2022 wordt de eerste vertaling van het coalitieakkoord, de strategische raadsagenda en het overdrachtsdocument 2018 gedaan naar de begroting 2019. Het geeft richting en kaders zowel op inhoud als financieel aan de invulling van de inspanningen die komende jaren uitgevoerd worden en waarvoor in de begroting 2019 concrete uitwerking plaatsvindt.

De gemeenteraad heeft het Koersdocument vastgesteld waarmee de genoemde kaders en richtlijnen uit het Koersdocument in richtinggevende zin zijn vastgesteld. Vervolgens zijn deze uitgewerkt en betrokken bij het opstellen van de begroting van 2019. In de begroting 2019 heeft de daadwerkelijke besluitvorming plaatsgevonden over wat er in 2019 moet gebeuren.

Agenda	Terug te vinden in:
Agenda Aantrekkelijk wonen en leven	Ambitie Aantrekkelijke woon- en leefomgeving Ambitie Inclusieve samenleving MEP Omgevingsvisie Basisbegroting Programma Openbare Ruimte en Mobiliteit MEP Projecten
Agenda Duurzaamheid	Ambitie Duurzaamheid
Agenda Beleving	Ambitie Sterke bedrijvigheid Ambitie Inclusieve samenleving Ambitie Aantrekkelijke woon- en leefomgeving Basisbegroting
Agenda Dinkelland onderneem ‘t	Ambitie Sterke bedrijvigheid
Agenda Inclusieve samenleving	Ambitie Inclusieve samenleving
Agenda Sport en bewegen	Ambitie Inclusieve samenleving Ambitie Aantrekkelijke woon- en leefomgeving MEP Projecten
Agenda Leven lang leren	Ambitie Inclusieve samenleving Ambitie Aantrekkelijke woon- en leefomgeving Basisbegroting Programma Onderwijs MEP Dinkelland in de regio
Agenda Veiligheid, toezicht en handhaving	Basisbegroting Programma veiligheid
Agenda Dinkelland in de regio	MEP Dinkelland in de regio

Het proces van strategische raadskeuzes naar inspanningen

Maatschappelijk Effectenplan (MEP)

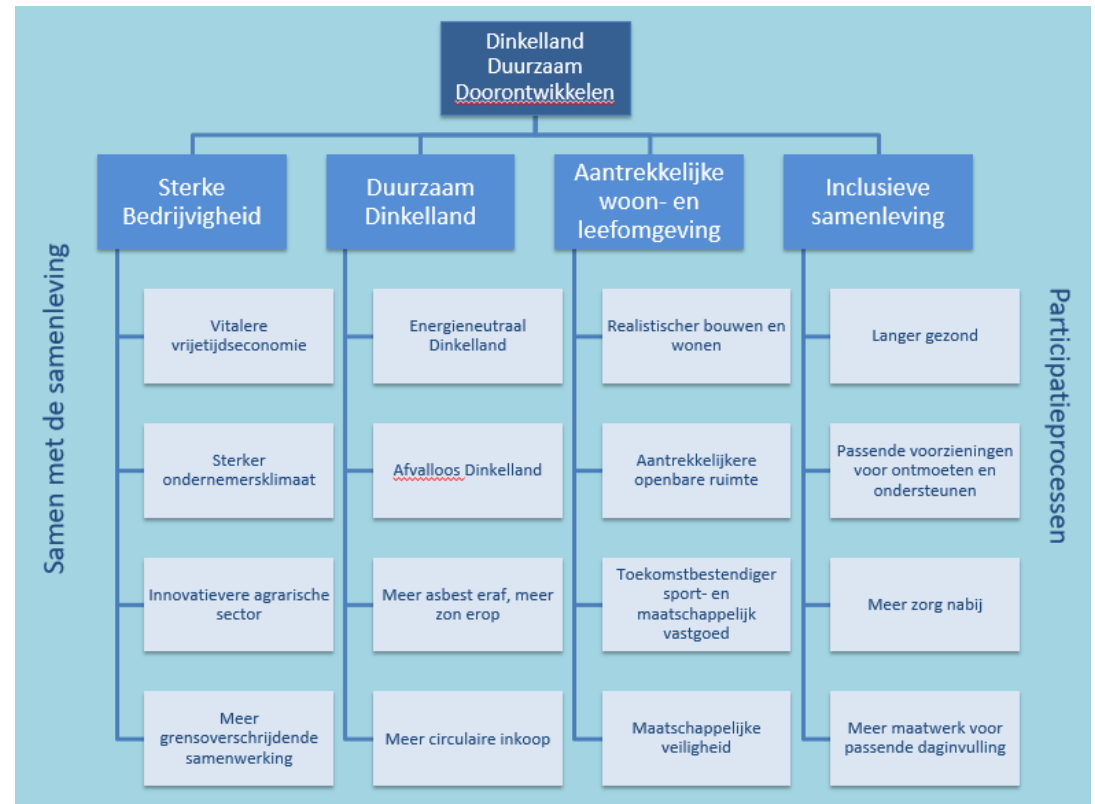
Om te komen tot een werkplan voor de uitvoering van het coalitieakkoord is in het Koersdocument het Maatschappelijk effectenplan (MEP) opgenomen. In het MEP zijn de agenda's uit het coalitieakkoord vertaald in ambities (zie bijlage 1). In deze ambities wordt kort aangegeven waarom er iets moet veranderen, welke doelen daarvoor nagestreefd worden en welke inspanningen we als gemeente daarvoor doen.

De agenda's uit het coalitieakkoord zijn onderverdeeld in ambities, projecten, processen en basisbegroting. Vervolgens zijn deze ambities in het Koersdocument uitgewerkt in actielijnen.

De ambities zijn als volgt geclusterd:

- I. Ambitie Aantrekkelijke woon- en leefomgeving
- II. Ambitie Inclusieve samenleving
- III. Ambitie Duurzaamheid
- IV. Ambitie Sterke bedrijvigheid

Het coalitieakkoord is dus uiteindelijk vertaald in het Koersdocument. Het Koersdocument is vastgesteld door de gemeenteraad. Daarom wordt de tussenbalans uitgevoerd op basis van de ambities en daaraan gekoppelde doelen en de inspanningen die in het Koersdocument door de gemeenteraad zijn vastgesteld.

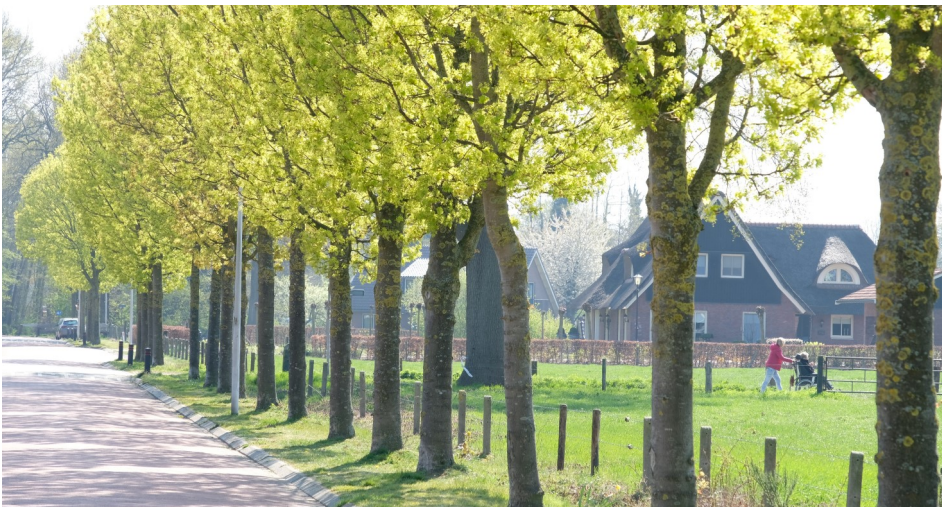

Het bureau onderzoek op basis van de beschikbare beleidsinformatie

In deze fase van de tussenbalans is per ambitie de beschikbare beleidsinformatie (stand eind 2019) vergeleken met de VNG analyse van de Miljoenennota (Prinsjesdag 2019) en de gevolgen daarvan voor de gemeentebegroting van Dinkelland. Welke ambities zijn er landelijk en hoe heeft Dinkelland daarop geanticipeerd (door wijziging van het Koersdocument, het vaststellen van een uitvoeringsplan of het gewijzigd vaststellen van de begroting). Daarnaast is nog gekeken of de vergelijkingscijfers van landelijke database van de VNG (“waarstaatjegemeente”) een bepaald beeld van de Dinkellandse situatie geven. Tot slot zijn ook de resultaten van de ambtelijke evaluatie van de ambities in de programma’s betrokken bij dit bureau onderzoek.

I. Ambitie Aantrekkelijke woon- en leefomgeving

Onder de noemer “Aantrekkelijke woon- en leefomgeving” zijn de ambities verwoord om de kernen aantrekkelijk te houden op het gebied van wonen en leven. Daarbij is er ook aandacht voor de raakvlakken tussen wonen, openbare inrichting en maatschappelijke voorzieningen.

Onder deze ambitie hangen de actielijnen

- Realistischer bouwen en wonen
- Aantrekkelijkere openbare ruimte
- Toekomstbestendiger sport- en onderwijs vastgoed
- Maatschappelijke veiligheid

Alle genoemde inspanningen op het gebied van “realistischer bouwen en wonen” zijn afgerond maar de doelen zijn nog niet geheel bereikt. Daarbij gaat het met name om het benutten van de inbreidingsmogelijkheden per kern en de afstemming van de strategische grondposities op de inbreiding. Landelijk gezien is op basis van de Miljoenennota aandacht gevraagd voor het bouwen voor een bredere doelgroep (o.a. mensen met een beperking). Daarnaast zijn er landelijke ontwikkelingen op het gebied van het 5G Netwerk (digitale infrastructuur). Deze ontwikkelingen zouden binnen deze actielijn kunnen worden opgepakt. Er is op deze onderwerpen (nog) geen relatie gelegd met het Koersdocument.

Op het gebied van de actielijn “aantrekkelijkere openbare ruimte” zijn de genoemde inspanningen opgepakt: Voor het beeldkwaliteitsplan staat uitvoering in 2020 gepland. Het geplande onderzoek naar de beleving en tevredenheid van de gebruikers van de openbare ruimte vindt in 2020 plaats. Daarmee is een stap gezet naar een toekomstgerichte en duurzame inrichting van de openbare ruimte.

Daarnaast is er op landelijk niveau in de Miljoenennota aandacht voor de verkeersveiligheid en de bestrijding van de eikenprocessierups.

Het bureau onderzoek op basis van de beschikbare beleidsinformatie

Op het gebied van de actielijn “toekomstbestendiger sport- en onderwijs vastgoed” is als inspanning de privatisering van sport- en maatschappelijk vastgoed genoemd.

De lijn ten aanzien van privatisering van sport- en maatschappelijk vastgoed is dat er geprivatiseerd wordt als de samenleving daarom vraagt. Voorbeeld daarvan is het Openluchtmuseum in Ootmarsum. De vraag blijft echter: Als er niet geprivatiseerd wordt, verdwijnt daarmee dan het vastgoed en de daaraan gekoppelde maatschappelijke voorziening en welke gevolgen heeft dat dan voor de aantrekkelijkheid van de woon- en leefomgeving?

Op het gebied van de actielijn “maatschappelijke veiligheid” zijn de inspanningen van de gemeente met name gericht op het tot stand brengen van een sociaal veilig gevoel. Daartoe zijn de bestaande beleidsinstrumenten geïnventariseerd. Deze inspanning is afgerond. De actualisatie van het evenementenbeleid was ten tijde van het opstellen van het coalitie programma in 2018 nog onvoldoende uitgewerkt. Dit onderwerp is inmiddels opgenomen in de begroting 2020. Het gevoel van onveiligheid neemt in Dinkelland toe (Veiligheidsmonitor). Echter, op basis van “Waar staat je gemeente” blijkt dat de misdaadcijfers nog steeds lager zijn dan het landelijke gemiddelde. Binnen de ambitie is geen aandacht voor ondernijning. Dit staat zowel regionaal als landelijk (bijvoorbeeld in de Miljoenennota) wel in de schijnwerpers.

II. Ambitie Inclusieve samenleving

Met deze ambitie wil de gemeente zich inzetten om de inwoners de mogelijkheden te bieden langer gezond deel te laten nemen aan de maatschappij.

Deze ambitie bevat vier actielijnen:

- Langer gezond
- Passende voorzieningen voor ontmoeten en ondersteunen
- Meer zorg nabij
- Meer maatwerk voor passende daginvulling

In november 2018 is met gebruik van het Dinkellandpanel onderzoek gedaan naar de “inclusieve samenleving” in Dinkelland. Hieruit bleek dat eenzaamheid in de toekomst in Dinkelland een issue zou kunnen worden. Daarnaast bleek dat er bij de inwoners onbekendheid bestaat over het aanbod van de voorliggende voorzieningen. Het probleem van eenzaamheid wordt wel onderkend, alleen is de vraag wat de invloed van de gemeente moet zijn bij een passende oplossing.

In 2019 is een nieuw plan opgesteld. Daarin is het beleidsplan “Omzien naar elkaar” (inclusief maatschappelijk kader), het Maatschappelijk Effecten Plan (MEP) en Transformatieplan geïntegreerd in één uitvoeringsplan Sociaal Domein.

In het uitvoeringsplan Sociaal Domein zijn 4 ambities genoemd:

- Langer gezond
- Versterken van de sociale basis
- Zorg meer nabij
- Meer inwoners doen mee in de samenleving

Het bureau onderzoek op basis van de beschikbare beleidsinformatie

In het Uitvoeringsplan Sociaal Domein zijn er ten opzichte van de in het Koersdocument genoemde inspanningen tal van nieuwe dan wel gewijzigde, of anders geclusterde uitdagingen beschreven (het begrip “uitdaging” is synoniem voor de inspanningen uit het Koersdocument).

Ter illustratie hieronder een aantal voorbeelden:

In de agenda “inclusieve samenleving” uit het coalitieakkoord is als “hoe” opgenomen: *“We vestigen samen met “Wij in de buurt” aandacht op passende mantelzorgondersteuning.”* Dit onderdeel is één op één opgenomen in het Koersdocument onder de ambitie “Meer zorg nabij”. Echter in het uitvoeringsplan Sociaal Domein is onder de ambitie “Zorg meer nabij” de uitdaging *“We betrekken de mantelzorgers bij de keukentafelgesprekken.”* opgenomen. Dit is een inhoudelijke wijziging van de manier waarop mantelzorgers ondersteund worden.

Daarnaast is bij de agenda “inclusieve samenleving” in het coalitieakkoord het onderwerp “voorkomen eenzaamheid” opgenomen. Daarbij is ook aangegeven op welke wijze dit zal gebeuren (“Hoe”). In het uitvoeringsplan Sociaal Domein is er over eenzaamheid of preventie niets opgenomen.

In de Miljoenennota is op rijksniveau onder meer nog aandacht voor diverse andere onderwerpen zoals: laaggeletterdheid, verbetering aanpak fraude, preventie roken en overgewicht, eenvoudiger maken om meer mensen met een arbeidsbeperking aan het werk te helpen.

III. Ambitie Duurzaamheid¹

In het coalitieakkoord heeft de ambitie duurzaamheid een prominente rol gekregen: duurzame energie, afval, verwijdering asbest en circulair inkopen zijn als richtinggevende thema’s benoemd in het coalitieakkoord. Aangezien het vooral gaat om verandering van gedrag bestaat de rol van de gemeente Dinkelland met name uit regisseren, faciliteren en verbinden.

Deze ambitie is in het Koersdocument vertaald in de volgende actielijnen:

- Energie-neutraal Dinkelland
- Afvalloos Dinkelland
- Meer asbest eraf en zon erop
- Circulair inkopen

Landelijke aandachtspunten hebben eveneens de aandacht van de gemeente Dinkelland. Dit blijkt onder meer uit de verankering van de diverse ambities in de basisbegroting. De stikstofproblematiek en het vraagstuk rondom PFAS zijn niet in het coalitieakkoord of het Koersdocument genoemd. Ten tijde van de vaststelling van de documenten (medio 2018) speelden deze discussies nog niet. Maar inmiddels zijn deze ontwikkelingen in de begroting van 2020 opgenomen. Deze problematiek raakt niet alleen de ambitie Duurzaamheid, maar ook de Ambitie Aantrekkelijke woon- en leefomgeving en de Ambitie Sterke bedrijvigheid.

Binnen de actielijn energie-neutraal Dinkelland vinden diverse activiteiten plaats, Er is onder andere een duurzaamheidsfonds opgericht en de eerste stappen richting de energietransitie zijn gezet. Het opstellen van een MOP voor het verduurzamen van gemeentelijke gebouwen en de energiemonitoring zijn inmiddels ondergebracht in de basisbegroting.

Ten aanzien van de actielijn Afvalloos Dinkelland is er op landelijk niveau de nodige aandacht voor afvalscheiding. In het Koersdocument is aangegeven dat er in 2018 en 2019 zou worden gemonitord en geëvalueerd. Inmiddels zijn de inspanningen overgeheveld naar de basisbegroting. Daar kan echter niet uit afgeleid worden of daarmee de actielijn is voltooid en de ambitie is behaald, of dat het onderwerp qua prioritering een wijziging heeft ondergaan.

¹ Ten tijde van deze tussenbalans is het initiatief genomen om de ambitie Duurzaamheid te herstructureren. De eventuele consequenties daarvan zijn niet meegenomen in deze tussenbalans.

Het bureau onderzoek op basis van de beschikbare beleidsinformatie

Binnen de actielijn “meer asbest eraf en zon erop” is gekozen voor een samenwerking met de provincie Overijssel om voor 2024 zoveel mogelijk daken asbestvrij te krijgen. Nadat in 2019 een algemeen asbestverbod in de Eerste Kamer geen steun heeft gevonden is de urgentie van deze actielijn verdwenen.

De laatste actielijn binnen de ambitie duurzaamheid is het circulair inkopen. Daarvoor is een plan van aanpak opgesteld en is een manifest “Maatschappelijk verantwoord inkopen” getekend.

In de Miljoenennota is op rijksniveau onder meer nog aandacht voor de uitbreiding van een statiegeldsysteem met kleine plastic flessen, blik kleding en textiel; terugbrengen uitstoot broeikasgassen.

IV. Ambitie Sterke bedrijvigheid

In het coalitieakkoord is “ondernemen” als belangrijk thema benoemd. Dinkelland wil een aantrekkelijke gemeente zijn waarin het goed wonen, werken, leven en recreëren is, zodat Dinkelland ook interessant blijft voor de recreant en (toekomstige) medewerkers. Ondernemers zijn van wezenlijk belang voor de Dinkellandse samenleving. In het coalitieakkoord is uitgesproken dat er inzet gepleegd wordt zodat het Dinkellandse bedrijfsleven sterk blijft en versterkt wordt. Dit is in het Koersdocument vertaald in de ambitie “Sterke bedrijvigheid”.

Hieronder zijn de volgende actielijnen benoemd:

- Vitalere vrijetijdseconomie
- Sterker ondernemersklimaat
- Innovatieve agrarische sector

De rol van de gemeente bestaat binnen deze ambitie vooral uit faciliteren en stimuleren.

In 2017 is een door Newcom een onderzoek gedaan naar de beleving van de (toeristische) bezoeker van Dinkelland. Hieruit kwam naar voren dat de belangrijkste kans voor Dinkelland is om zich te focussen op behoud en versterking van de huidige positie. De kracht ligt hierbij in de gastvrijheid, omgeving, fiets- en wandelmogelijkheden.

Zo is binnen de actielijn “vitalere vrijetijdseconomie” de toeristisch consulent sparringpartner voor ondernemers. Daarnaast wordt ingezet op het behouden van de kwaliteit van het (coulissen)landschap in de gemeente. Er is een samenwerking met de gemeente Nordhorn voor wat betreft een gezamenlijk project rondom het kanaal Almelo-Nordhorn.

Voor wat betreft de actielijn “Sterker ondernemersklimaat” bestaat de faciliterende en stimulerende rol van de gemeente met name uit de doorontwikkeling van het ondernemersloket en de rol van de bedrijfsconsulent als sparringpartner. Omdat de wereldwijde Coronacrisis ten tijde van het vaststellen van het Koersdocument nog niet speelde, is er geen aandacht voor de diverse steunmaatregelen voor ondernemers en zzp-ers.

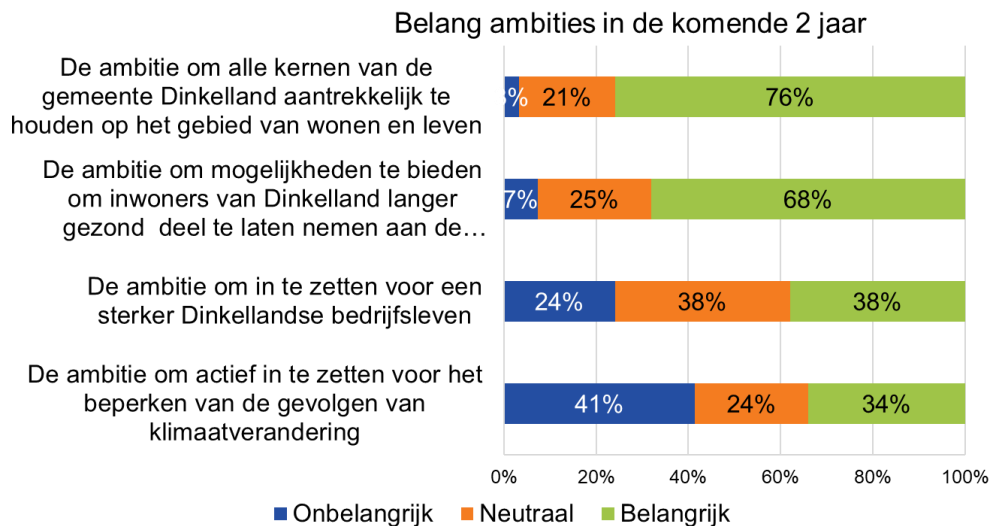
Bij de actielijn “innovatievere agrarische sector” is er een trend zichtbaar voor de doorontwikkeling van de kringlooplandbouw en de biodiversiteit. Ten tijde van het schrijven van het Koersdocument was er nog geen aandacht voor de stikstofproblematiek in relatie tot de agrarische sector. Inmiddels is in de begroting 2020 wel aandacht voor de stikstofproblematiek bij de ambities Duurzaamheid, de ambitie Aantrekkelijke woon- en leefomgeving en de Ambitie Sterke bedrijvigheid.

In de Miljoenennota is op rijksniveau onder meer nog aandacht voor kennisontwikkeling over geurhinder en cumulatie van geuroverlast en het stimuleren van partnerschap in regio's om maatschappelijke opgaven aan te pakken.

Het Dinkellandpanel

II. Vervolgens zijn de ambities van de gemeente Dinkelland voorgelegd, zoals deze in het Koersdocument zijn opgenomen.

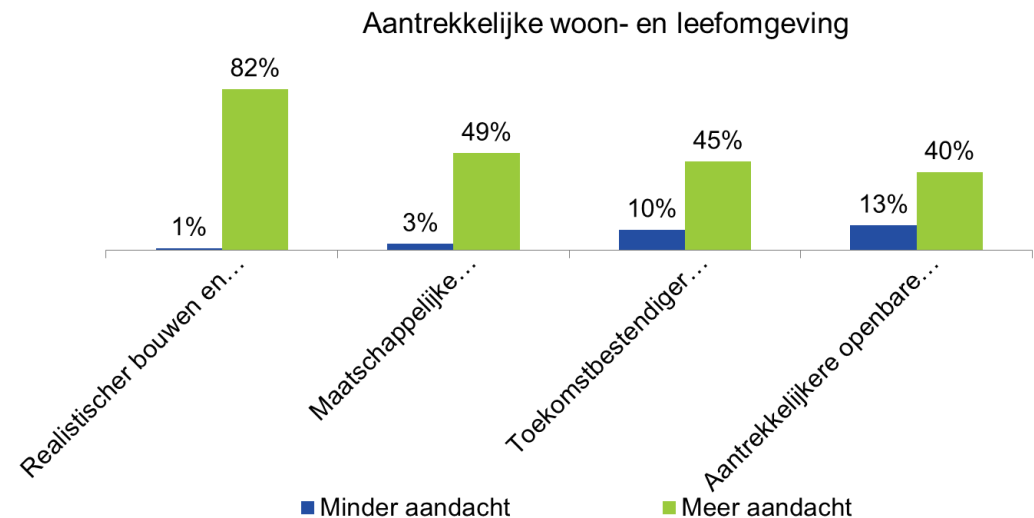
Daarbij is gevraagd welke ambities belangrijk, dan wel minder belangrijk voor de inwoner zijn. Schematisch weergegeven geeft dit het volgende beeld:

De ambities “aantrekkelijke woon- en leefomgeving” en de ambitie “inclusieve samenleving” scoren hierbij beduidend hoger, gevolgd door de ambities “sterke bedrijvigheid” en “duurzaamheid”.

III. Vervolgens is binnen de verschillende ambities uitgevraagd welke actielijnen meer dan wel minder aandacht zouden moeten krijgen.

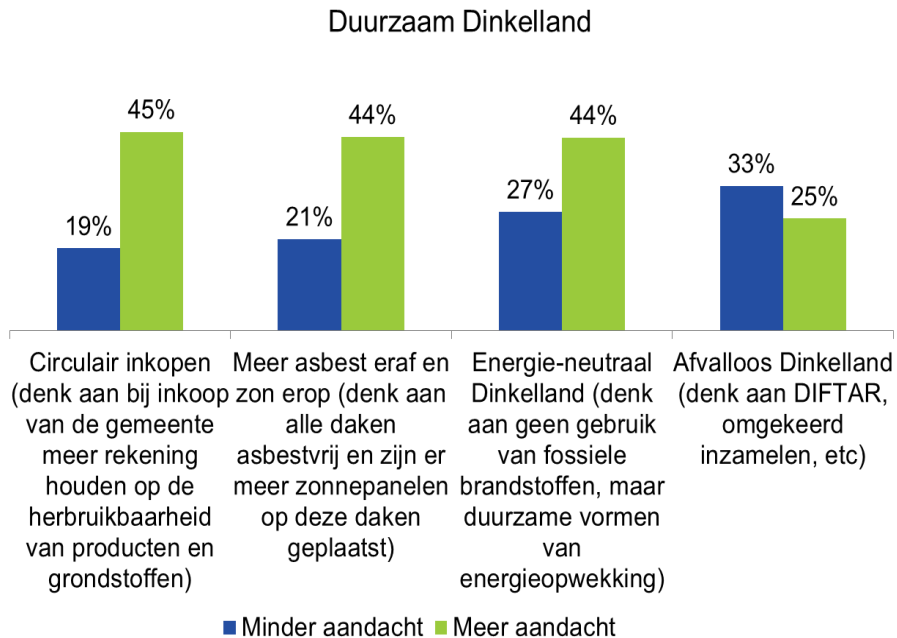
Hieruit blijkt dat binnen de ambitie “aantrekkelijke woon- en leefomgeving” moet vooral “realistischer bouwen en wonen” meer aandacht krijgen.

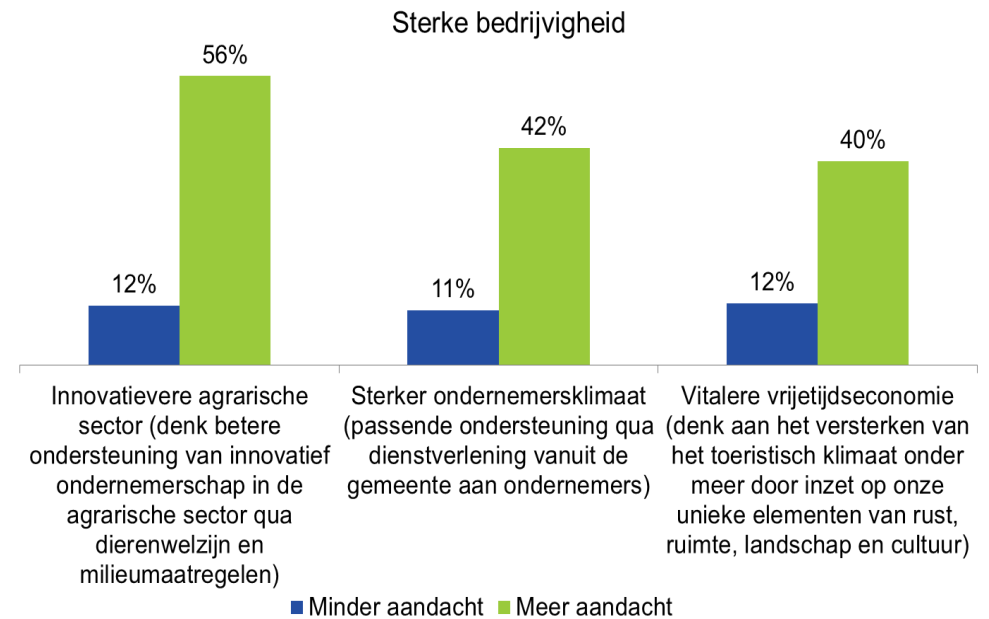
Het Dinkellandpanel

IV. Binnen de ambitie ‘Duurzaam Dinkelland’ is men vooral van mening dat de zaken die de gemeente kan doen meer aandacht moeten krijgen.

Daarbij is vooral opvallend dat de afvalscheiding achterblijft bij de overige onderwerpen, die men nagenoeg even belangrijk vindt.

V. Binnen de ambitie ‘Sterke bedrijvigheid’ zou met name de innovatie binnen de agrarische sector meer aandacht mogen krijgen.

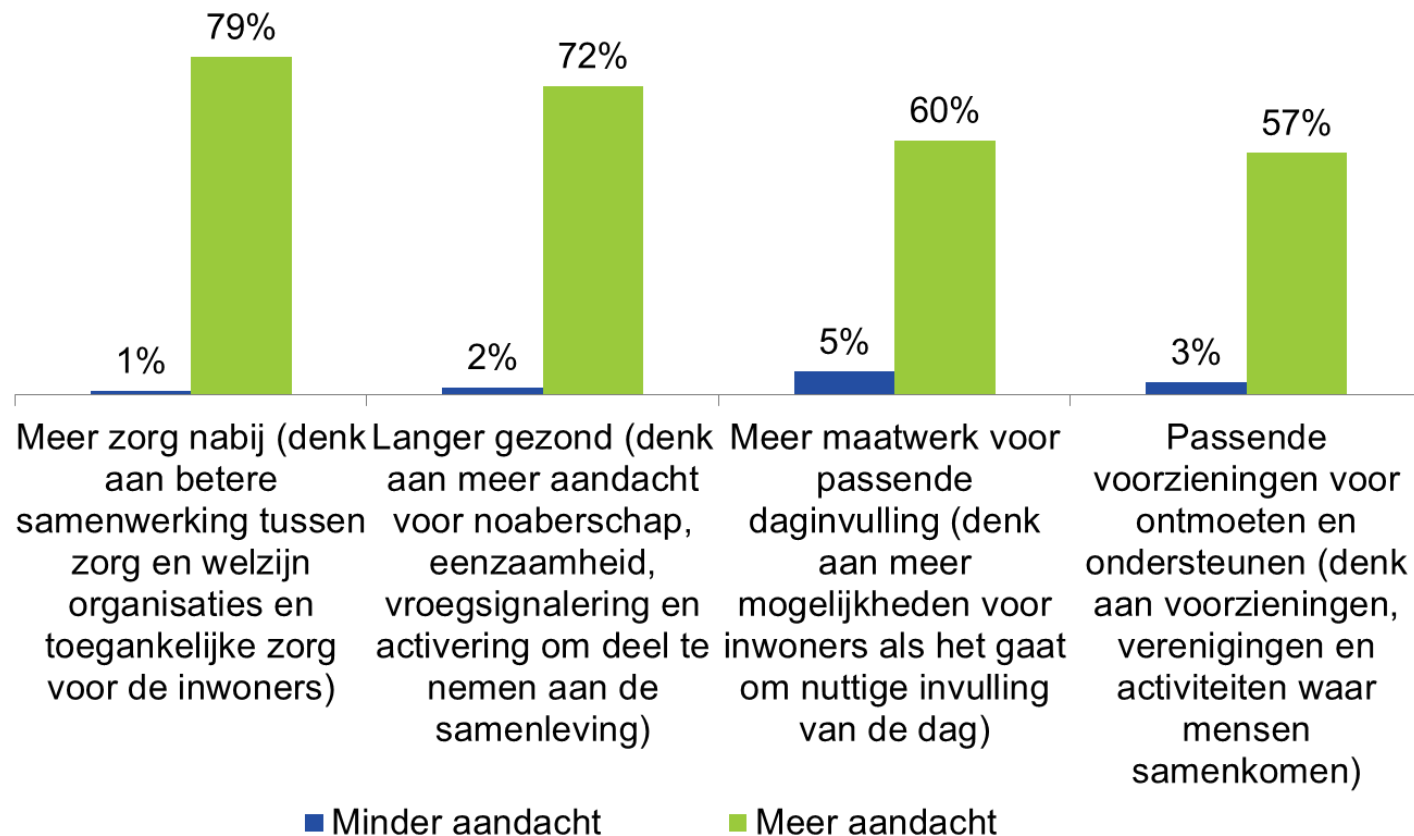

”

Het Dinkelandpanel

VI. Vooral 'meer zorg nabij' en 'Langer gezond' moeten meer aandacht krijgen binnen de Inclusieve Samenleving.

Inclusieve Samenleving

Het Dinkellandpanel

VII. Als men de keuze heeft tussen alle actielijnen op een rij, dan zijn realistischer bouwen en wonen, meer zorg nabij en langer gezond het belangrijkste.

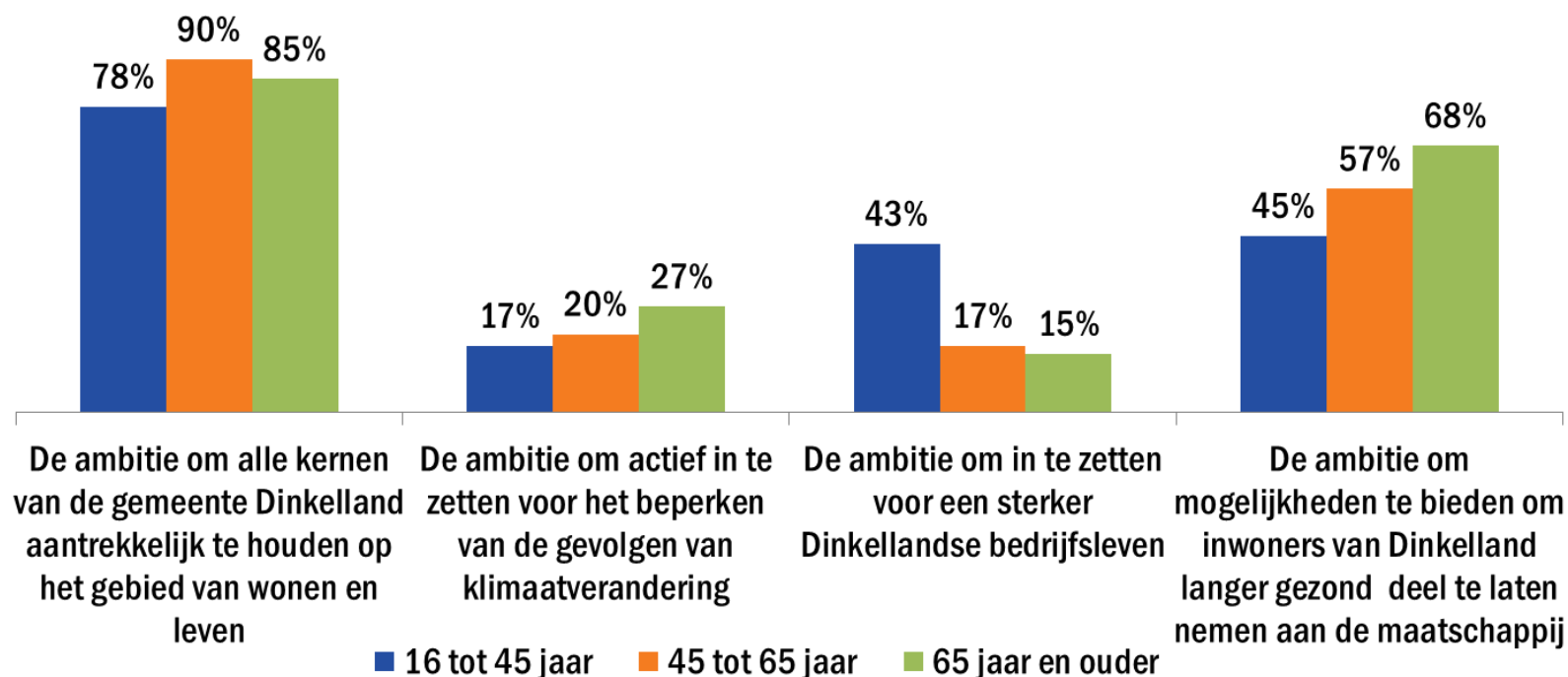
Als u zou moeten kiezen, welke actielijnen zijn dan wat u betreft het belangrijkste?

Het Dinkellandpanel

VIII. Onder de 45 jaar vindt men Sterke Bedrijvigheid eerder belangrijk voor zichzelf dan boven de 45 jaar. 65-plussers vinden de Inclusieve Samenleving relatief belangrijk.

Welke ambities van de gemeente Dinkelland vindt u het belangrijkste voor u zelf? *Naar leeftijd*

Conclusies en hoofdlijnen

Op basis van het bureauonderzoek en het Dinkelland panel zijn een aantal hoofdlijnen geformuleerd die kort samengevat de resultaten van de beide onderzoeken weergeven. Vervolgens is aan de hand van beide onderzoeken een aantal conclusies geformuleerd.

Welke hoofdlijnen kunnen we ontdekken uit het bureau onderzoek?

1. Het koersdocument als afgeleide van het coalitieakkoord is voor een periode van 4 jaren vastgesteld. De realiteit is dat er tussentijds wordt bijgesteld en bijgestuurd. De in het koersdocument genoemde inspanningen zijn halverwege de periode grotendeels gerealiseerd dan wel bijgesteld. De strategische raadsagenda bestaat uit 9 thema's; het coalitieakkoord bestaat uit 9 agenda's en het coalitieakkoord is vertaald in het koersdocument, dat bestaat uit 4 ambities en uit processen, projecten en basisbegroting. De ambities zijn vervolgens weer uitgewerkt in actielijnen.
2. Er is hard gewerkt aan de uitvoering van de ambitie "aantrekkelijke woon- en leefomgeving". Landelijk is er een ontwikkeling gaande dat er nieuwe thema's prioriteit krijgen zoals het bouwen voor specifieke doelgroepen en het uitrollen van het 5G netwerk. Onderdeel van deze ambitie is de actielijn "maatschappelijke veiligheid". Het gevoel van onveiligheid neemt in Dinkelland toe, maar de misdaadcijfers liggen nog steeds lager dan het landelijke gemiddelde.
3. Bij de ambitie "inclusieve samenleving" is tussentijds geëvalueerd en bijgestuurd door middel van het opstellen van een "uitvoeringsplan sociaal domein". De directe relatie met de in het Koersdocument genoemde uitgangspunten lijkt hiermee deels te zijn losgelaten.

4. De ambities op het gebied van duurzaamheid sluiten aan bij de landelijke ontwikkelingen. Stikstof en PFAS waren ten tijde van het opstellen van het coalitieakkoord en het Koersdocument geen issue, maar staan sindsdien hoog op de politieke agenda.
5. In het coalitieakkoord is uitgesproken dat er inzet gepleegd wordt op een sterk bedrijfsleven. De genoemde inspanningen zijn daarop gericht, waarbij geen rekening is gehouden met de mogelijke impact van de Coronacrisis op het lokale bedrijfsleven.

Welke hoofdlijnen kunnen we ontdekken in de input van het Dinkellandpanel?

1. Veiligheid, zorg en wonen zijn thema's die mensen in zijn algemeenheid belangrijk vinden. Daar mag meer aandacht aan besteed worden.
2. Er zijn twee gebieden die men erg belangrijk vindt binnen de ambities van de gemeente Dinkelland: inclusieve samenleving en aantrekkelijk wonen.
3. Binnen de actielijnen zouden vooral "realistischer bouwen en wonen", "meer zorg nabij" meer aandacht moeten krijgen.
4. Op accenten verschilt het belang per leeftijdsgroep: Voor inwoners tot 45 jaar is het ondernemersklimaat een relatief belangrijke ambitie, voor 65 plussers is dat eerder zorg gerelateerd.

Conclusies en hoofdlijnen

Conclusie

In algemene zin wordt geconcludeerd dat de uitvoering van het coalitieakkoord goed verloopt. Er zijn de afgelopen twee jaar al veel concrete en tastbare resultaten geboekt voor de samenleving in Dinkelland: de gemeente is samen met samenleving hard aan het werk. Dat laat onverlet dat er ook aandachtspunten zijn voor het tweede deel van de collegeperiode.

De eerste resultaten van het beleid van de gemeente worden zichtbaar. Het is echter nog lastig om uitspraken over de effecten op lange termijn te doen. Dat is ook niet zo vreemd, want de besluitvorming is op sommige onderdelen pas kort geleden afgerond.

Tot op heden is er vooral op voortgang gerapporteerd (o.a. via de P&C cyclus) en niet zozeer op de vraag of de vooraf gestelde doelen zijn behaald en welke prioriteit door de inwoners aan bepaalde onderwerpen wordt gegeven.

Het Koersdocument is jaarlijks vertaald in de begroting. Nieuwe inzichten op basis van het Koersdocument hebben niet geleid tot wijziging van het Koersdocument, maar wel tot het opstellen van een uitvoeringsplan en aanpassingen van de begroting. Dit betekent dat er wel degelijk wordt geëvalueerd en bijgestuurd, maar dat het Koersdocument daarop niet is gewijzigd.

In de huidige samenleving wordt veel waarde gehecht aan de inbreng van de inwoners. Door de inbreng van het Dinkelland-panel en het Newcom onderzoek is daar invulling aangegeven. Hieruit komt naar voren dat er vooral qua prioriteit door de samenleving anders naar bepaalde onderwerpen gekeken wordt. Er wordt niet specifiek iets gemist. Veiligheid, zorg en wonen zijn thema's die de samenleving in zijn algemeenheid belangrijk vinden. Op accenten verschilt het belang per leeftijdsgroep.

De vraag, in hoeverre de beleidsinterventies (naar verwachting) bijdragen aan het realiseren van de in het koersdocument genoemde ambities, is op onderdelen lastig te beantwoorden. Dit komt enerzijds doordat er tussentijds wijzigingen en/of aanpassingen aan de doelen en inspanningen worden gedaan. En anderzijds omdat wanneer een inspanning is gerealiseerd, het nog niet altijd betekent dat de daaraan gekoppelde effecten behaald worden. Daarnaast spelen er altijd externe factoren mee, waar geen invloed op uitgeoefend kan worden. De Stikstofdiscussie en de coronacrisis zijn daar voorbeelden van.

Als een bepaalde beleidsinterventie is uitgevoerd, betekent dat niet dat daarmee ook een ambitie is behaald. Een ambitie is vaak complex en er zijn diverse partijen bij betrokken. Er zijn dus externe omstandigheden waar de gemeente geen invloed op heeft. Een inspanning draagt bij aan de ambitie; maar de optelsom van de genoemde inspanningen hoeft nog niet te betekenen dat de ambitie is behaald, daarvoor is op sommige onderdelen meer nodig dan alleen de gemeentelijke inspanning.

Epiloog door prof. Dr. G.J. Hospers

EXTERN EN ONAFHANKELIJK OORDEEL OVER TUSSENBALANS
COALITIEAKKOORD 2018-2022

Verklaring over bijdrage aan de tussenbalans

Tussen eind november 2019 en eind maart 2020 heb ik als extern en onafhankelijk deskundige deelgenomen aan de vergaderingen van de projectgroep die de tussenbalans van het coalitieakkoord 2018-2022 van de gemeente Dinkelland (hierna: tussenbalans) heeft uitgevoerd. Daartoe heb ik inzage gehad in alle stukken. Verder heb ik de kwaliteit en onafhankelijkheid van het onderzoek bewaakt en meegedacht over de insteek, opzet en verslaglegging van de tussenbalans. Ook kreeg ik de kans om vragen te stellen aan de Newcom-onderzoekers bij de presentatie van hun onderzoek. Ik heb deze bijdrage verricht op basis van mijn expertise als bijzonder hoogleraar Transitie in Stad en Regio aan de Radboud Universiteit en in overeenstemming met de ethische voorschriften die in de academische wereld gelden. Terugblikkend op het proces om te komen tot de tussenbalans ben ik van mening dat de gevolgde aanpak en werkwijze die de projectgroep heeft gevolgd voldoende en geschikt is om mijn oordeel over de tussenbalans te onderbouwen.

Oordeel over de kwaliteit van de tussenbalans

Naar mijn oordeel voldoet de tussenbalans aan zijn doelstelling, namelijk het antwoord geven op de vraag of de doelen uit het coalitieakkoord nog actueel zijn en of de inspanningen van de gemeente nog gericht zijn op de in het koersdocument vertaalde doelen. De projectgroep heeft zijn taak adequaat en onafhankelijk opgepakt en uitgevoerd, wat ook geldt voor de onderzoekers van Newcom. Ook in de verslaglegging van het onderzoek zijn mij geen tekortkomingen gebleken. De tussenbalans geeft een heldere en korte maar krachtige beschrijving van de resultaten.

Reflectie op de resultaten van de tussenbalans

In lijn met het bovenstaande sluit ik me aan bij de conclusies van het projectteam dat de uitvoering van het coalitieakkoord goed verloopt, wat blijkt het feit dat de in het koersdocument genoemde inspanningen halverwege de periode grotendeels zijn gerealiseerd.

Tegelijkertijd ben ik het eens met de opmerking van het projectteam dat het lastig is om aan te geven in hoeverre de beleidsinterventies bijdragen aan het realiseren van de in het koersdocument genoemde ambities. Daarbij spelen allerlei evaluatieproblemen een rol, die het projectteam deels zelf al signaleert. Een gemeente is nu eenmaal geen laboratoriumsetting waar je proefondervindelijk kunt meten of een maatregel heeft gewerkt of niet. Bij 'levende laboratoria' zoals het grondgebied van een gemeente zijn tal van omgevingsinvloeden relevant, wat maar weer eens bevestigd wordt door de coronacrisis die op dit moment om aandacht vraagt. Daar komt bij dat de meeste ambities uit het koersdocument in algemene zin zijn geformuleerd. Verder spelen het what if?-probleem (wat zou er gebeurd zijn zonder gemeentelijke inspanningen?), dataproblemen (welke indicatoren worden gebruikt om te bepalen of de doelen zijn bereikt en hoe representatief zijn de verkregen data?), overlappende interventies (naast gemeentelijk beleid waren er ook inspanningen van andere overheidslagen en overige partijen in de samenleving) en het causaliteitsprobleem (niet alle resultaten zijn aan het beleid toe te schrijven). Kortom: een evaluatie zoals deze tussenbalans kan nooit meer zijn dan een educated guess ofwel een 'geïnformeerde inschatting'.

Desondanks komen uit de tussenbalans en het Newcom-onderzoek enkele inzichten naar voren die vragen om reflectie. Om te beginnen valt het op dat inwoners van Dinkelland de thema's veiligheid, zorg en wonen belangrijker vinden dan de thema's ondernemingsklimaat en duurzaamheid. Bewoners hechten meer waarde aan zaken die concreet (kunnen) spelen in hun directe woon- en leefomgeving, zoals een openbare ruimte die veilig is voor kinderen of de mogelijkheid om naar een seniorenwoning te verhuizen.

Epiloog door prof. Dr. G.J. Hospers

Bij dat soort thema's kan men zich blijkbaar meer voorstellen dan bij meer abstracte vraagstukken als klimaatverandering of de lokale economie. Wat is daarvan de beleidsimplicatie? In feite staat de gemeente voor een dilemma: of ze sluit aan bij de wensen van de inwoners en richt zich vooral op de thema's die zij belangrijk vinden of ze richt zich juist op publieke taken waar de samenleving minder oog voor heeft. In de praktijk zal de waarheid natuurlijk in het midden liggen. Maar het is wel goed om zich als gemeente rekenschap te geven van dit dilemma, zeker in een tijd waarin de wensen van burgers het primaat lijken te hebben.

Verder heeft de tussenbalans wat mij betreft een belangrijk inzicht opgeleverd in het kader van 'de lerende organisatie'. In het lokaal bestuur is het gebruikelijk om vier jaar vooruit te kijken en voor die periode beleidsambities te formuleren. De vraag is of dat in deze tijd van snelle veranderingen nog wel realistisch is. In de huidige 'risicosamenleving' – wat als er na de stikstof- en coronacrisis een digitale crisis komt die de samenleving plat legt? – komt het steeds meer aan op flexibiliteit en weerbaarheid om snel te kunnen inspelen op nieuwe ontwikkelingen. Dat vraagt om een manier van werken die zich slecht verhoudt met het denken in termijnen van vier jaar. In plaats van deels achter de feiten aan te lopen zou de gemeente in een coalitieakkoord ook capaciteit en middelen kunnen reserveren voor 'onvoorziene omstandigheden'. In de aanloop naar zo'n meer wendbare manier van besturen is het wellicht een idee om als gemeente te gaan werken met een koersdocument waarin de kaders staan voor een jaarlijks uitvoeringsprogramma. Wat dat aangaat was het traject rond de tussenbalans, waarvan ik getuige mocht zijn, alvast een waardevolle exercitie.

Mocht de gemeente naar aanleiding van mijn oordeel over de tussenbalans vragen of opmerkingen hebben, dan licht ik een en ander met alle plezier toe. Voor nu sluit ik af met een citaat van de Franse schrijver Jean Dutourd: 'De toekomst is ook niet meer wat ze geweest is'.

Enschede, 23 maart 2020
Prof.dr. Gert-Jan Hospers

Bijlage 1. De tussenbalans in financieel perspectief

Het Koersdocument is op hoofdlijnen ook bepalend voor de financiën voor de periode 2018-2022. Het bevat een financieel hoofdstuk waarin naast de reguliere ingrediënten uit de P&C cyclus ook de financiële doorrekening van het coalitieakkoord 2018-2022 “Dinkelland Duurzaam Doorontwikkelen” en de doorwerking van de financiële gevolgen van het regeerakkoord Rutte III opgenomen. Daarmee geeft het financiële hoofdstuk uit het koersdocument de financiële kaders weer voor de huidige coalitieperiode.

Financiën

De doorrekening van zowel het regeerakkoord Rutte III als van het coalitieakkoord “Dinkelland Duurzaam door ontwikkelen” gaf medio 2018 het volgende herziene meerjarige perspectief:

Herzien meerjarig saldo eerste programmajournaal 2018	3.497	-	220	195	-105
Totaal mutaties	303	193	-298	346	610
Totaal doorrekening coalitieakkoord	-2.200	-50	-297	-477	-477
Herzien meerjarig saldo na doorrekening coalitieakkoord	1.600	143	-375	64	28

Financiële terugblik

Vanaf het moment van het vaststellen van het koersdocument hebben zich verschillende zaken voorgedaan die invloed hebben gehad op de financiële positie van de gemeente Dinkelland. De meest in het oog springende worden toegelicht.

Het herziene meerjarige saldo

Het koersdocument liet een relatief “dun” herzien meerjarig saldo zien met daarbij een aantal kanttekeningen en opmerkingen over de onzekerheden op het gebied van de financiële verhouding met het rijk en de risico's en onzekerheden betreffende het sociaal domein.

In de loop van het jaar 2018 bleek inderdaad dat de uitgaven op het gebied van het sociaal domein steeds verder uit de pas gingen lopen met de rijksvergoedingen die de gemeente Dinkelland daarvoor ontving. Hierdoor dreigden behoorlijke tekorten in de meerjarenbegroting te ontstaan. Dit was aanleiding om een uitvoeringsplan sociaal domein op te stellen met als kernidee een efficiëntere en effectievere inzet van beschikbare middelen. Het doel hiervan is de zorg en ondersteuning voor onze inwoners op termijn bereikbaar en betaalbaar te houden. Aangezien de opbrengsten uit dit plan gefaseerd worden gerealiseerd en er ook extra inzet voor benodigd is er ook een beroep op onze reserves gedaan.

Deze besluitvorming, dus zowel de vertaling van de meerjarige tekorten, als ook de opbrengsten uit het uitvoeringsplan en het beroep op de reserves is opgenomen in de begroting 2019.

In het voorjaar van 2019 bleek echter dat de uitgaven binnen het sociaal domein, zeker op het gebied van de jeugdzorg, bleven oplopen terwijl de noodzakelijke vergoeding via het rijk achterbleef. Voor de opnieuw dreigende meerjarige tekorten moest opnieuw naar oplossingen worden gezocht. Deze mogelijke oplossingen zijn in termen van denkrichtingen opgenomen in de perspectiefnota 2020. Na vaststelling van de perspectiefnota 2020 en rekening houdend met een aantal vastgestelde amendementen door de gemeenteraad is het college bezig gegaan met de uitwerking van de verschillende denkrichtingen. Deze uitwerkingen zijn ter besluitvorming opgenomen in de begroting 2020. Dit heeft geleid tot een totaal pakket aan ombuigingsmaatregelen van ruim 6 ton in 2020 oplopend tot een structureel bedrag van ruim € 1,3 miljoen in 2023. Het betrof hier een breed pakket aan maatregelen variërend van een extra taakstelling op Noaberkracht, het versoberen van het onderhoud in de openbare ruimte tot aan het schrappen van de meerjarige ruimte voor nieuw beleid.

Bijlage 1. De tussenbalans in financieel perspectief

De acties over de afgelopen jaren hebben er toe geleid dat er nog steeds sprake is van een (op termijn) sluitende meerjarenbegroting waarin ook de toezichthouder (de provincie Overijssel) zich kan vinden. De gemeente Dinkelland valt nog steeds onder het repressieve toezicht.

Feit is echter ook dat, zoals uit de begroting 2020 blijkt, er een tekort op de uitvoering van het sociaal domein is van € 1,8 miljoen (€ 68 per inwoner). Dit tekort is via het uitvoeringsplan sociaal domein en het pakket aan ombuigingsmaatregelen opgevangen binnen de gemeentelijke begroting.

De reserves

Zoals hiervoor is aangegeven is er een aantal malen een beroep gedaan op de reservepositie. De reservepositie van de gemeente Dinkelland is nog steeds voldoende. Het totaal van de beschikbare algemene incidentele middelen is ruim 16 miljoen. Hierbij dient wel te worden opgemerkt dat in de begroting 2019 is besloten de "reserve Waterleiding Maatschappij Overijssel" ten bedrage van € 8 miljoen toe te voegen aan de reserve incidenteel beschikbare algemene middelen.

Lokale lastendruk

Bij het sluitend maken en houden van de meerjarenbegroting is geprobeerd de stijging van de lokale lasten voor onze inwoners zoveel mogelijk te beperken. Dit conform het uitgangspunt uit het coalitieakkoord om de lokale lasten zo stabiel en laag mogelijk te houden.

Financieel vooruitkijken

In de verschillende P&C documenten, en ook in deze Tussenbalans, wordt constant aandacht gevraagd voor de risico's en onzekerheden die de financiële positie van onze gemeente (kunnen) beïnvloeden.

De meest in het oog springende is en blijft het sociaal domein en de financiële verhouding met het Rijk. Het blijft zaak de komende jaren de vinger aan de pols houden. Zo blijft de invulling van het uitvoeringsplan Sociaal Domein ook de komende jaren een behoorlijke uitdaging.

Voor wat betreft de financiële verhouding met het rijk spelen op dit moment de volgende drie zaken die van belang zijn:

- Herijking verdeling gemeentefonds
- Opschalingskorting apparaatskosten
- Onderzoek rijksvergoeding sociaal domein

Herijking verdeling gemeentefonds

Het Rijk werkt samen met de VNG aan een herijking van de verdeling van het gemeentefonds. Deze herijking moet leiden tot een toekomstbestendige verdeling met als uitgangspunten stabiliteit, vereenvoudiging en uitlegbaarheid. In totaliteit heeft deze herijking betrekking op een totaalbedrag van € 30 miljard. In de begroting 2020 is er aangegeven dat wij deze herijking op grond van eerdere ervaringen met herverdelingen van rijksmiddelen wel een (financieel) risico zien. De laatste herverdelingen van rijksmiddelen hebben namelijk voor kleine(re) gemeenten en dan vooral in het oosten van het land vaak negatief uitgepakt. Vandaar dat er is voorgesteld om met ingang van het jaar 2021 (ingang van de herverdeling) rekening te houden met een meerjarig nadelig effect. Het betreft hier een bedrag van € 150.000 in 2021 oplopend naar een structureel bedrag van € 300.000 vanaf 2023. De eerste geluiden over de herverdeling doen vermoeden dat de gereserveerde middelen in onze meerjarenbegroting wel eens niet zouden kunnen voldoen.

Opschalingskorting apparaatskosten

Het vorige kabinet (Rutte II 2012-2017) heeft besloten tot een afname van het gemeentefonds in verband met lagere apparaatskosten van gemeenten. Tot en met 2022 wordt landelijk een bedrag van € 570 miljoen uitgenomen. Dit bedrag loopt op tot € 975 miljoen in 2025. Voor de gemeente Dinkelland betekent dit een korting die oploopt tot een structureel bedrag van bijna €1,2 miljoen in 2025. De oploop van deze korting voor de jaarschijven 2024 en 2025 moeten we de komende jaren nog verwerken in onze meerjarenbegroting.

Bijlage 1. De tussenbalans in financieel perspectief

Doortrekken extra rijksvergoeding jeugdzorg

Het kabinet heeft besloten extra middelen toe te voegen aan het jeugdhulpbudget voor de jaren 2019, 2020 en 2021 (opgenomen in meicirculaire). Aanvullend wordt onderzoek verricht om te kunnen bepalen of, en zo ja in welke mate, gemeenten structureel extra middelen nodig hebben.

Het Rijk is inmiddels, in overleg met de provinciale toezichthouders, met een richtlijn gekomen hoe om te gaan met deze extra middelen en het aanvullend onderzoek ten aanzien van de beoordeling van de meerjarenraming in de gemeentelijke begroting.

Kern hierin is:

1. De extra middelen jeugdzorg voor de jaren 2019 tot en met 2021, die onderdeel uitmaken van de algemene uitkering, worden als structureel dekkingsmiddel aangemerkt.
2. Voor de jaren 2022 en 2023 kan door de gemeente een stelpost 'Uitkomst onderzoek jeugdzorg' geraamd worden: per gemeente naar rato van de € 300 miljoen (in 2021).
3. Deze stelpost 'Uitkomst onderzoek jeugdzorg' kan als structureel opgenomen worden. Voorwaarde is dat daarnaast gemeente tevens zelf maatregelen neemt in het kader van de transformatie rondom jeugdzorg en ggz mede gericht op beheersing van de kosten. Gemeenten spelen immers zelf ook een actieve rol in de transformatie en daarmee ook in het kunnen beperken van de uitgaven.

Dinkelland heeft ervoor gekozen de extra vergoeding vanuit het rijk vanaf het jaar 2022 inderdaad structureel door te trekken. Dit betekent een extra structurele inkomst van € 340.000.